

עידוד תעסוקת האוכלוסייה הערבית

תוכן עניינים

• שוק העבודה הישראלי

➤ תמונת מצב

➤ איומים וסימני שחיקה

➤ הזדמנות - הגדלת שיעור ההשתתפות כמנוע צמיחה מרכזי

• עידוד תעסוקת האוכלוסייה הערבית

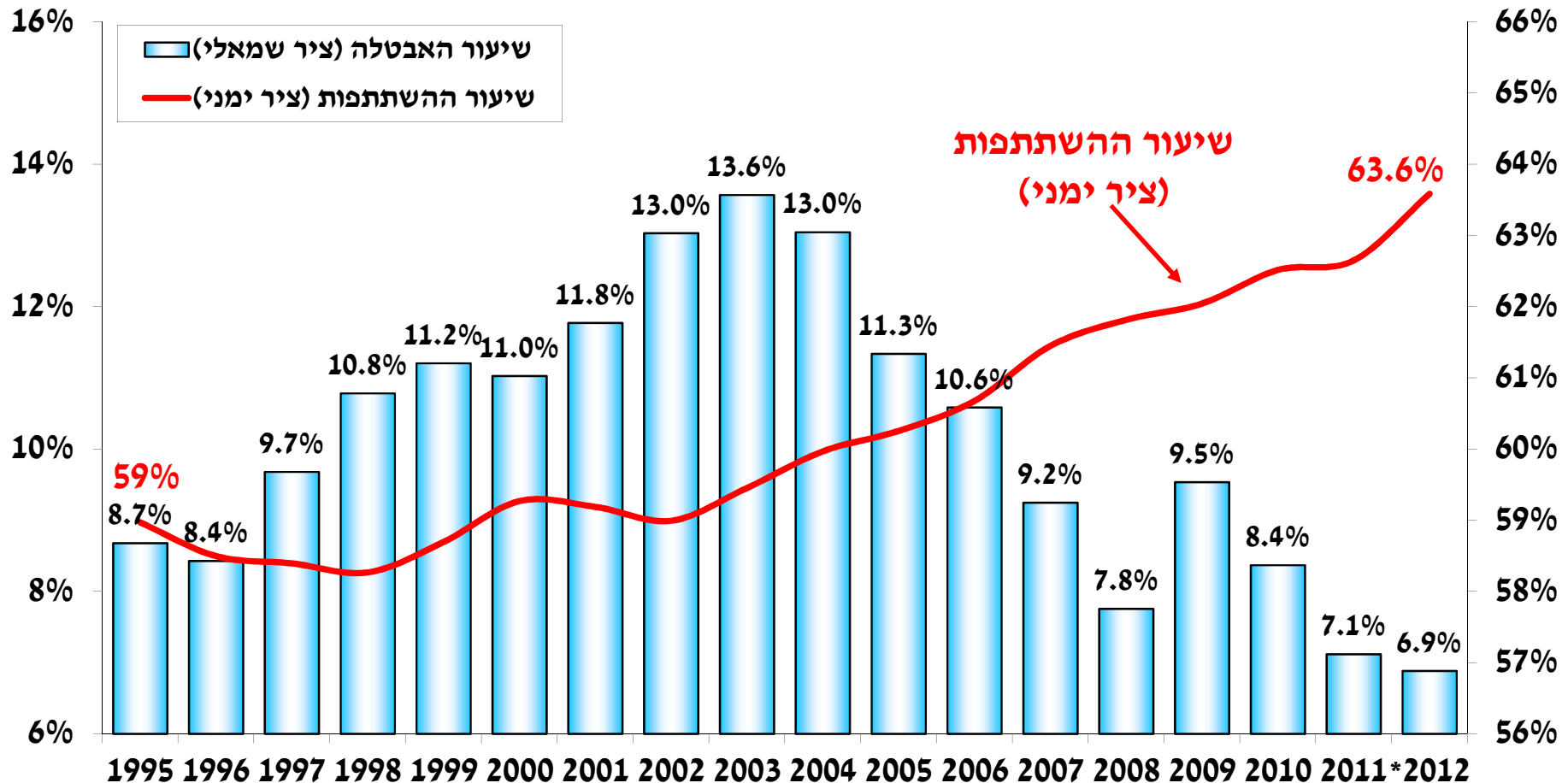
תודה על ההקשבה

שוק העבודה - תמונת מצב

גילאי +15

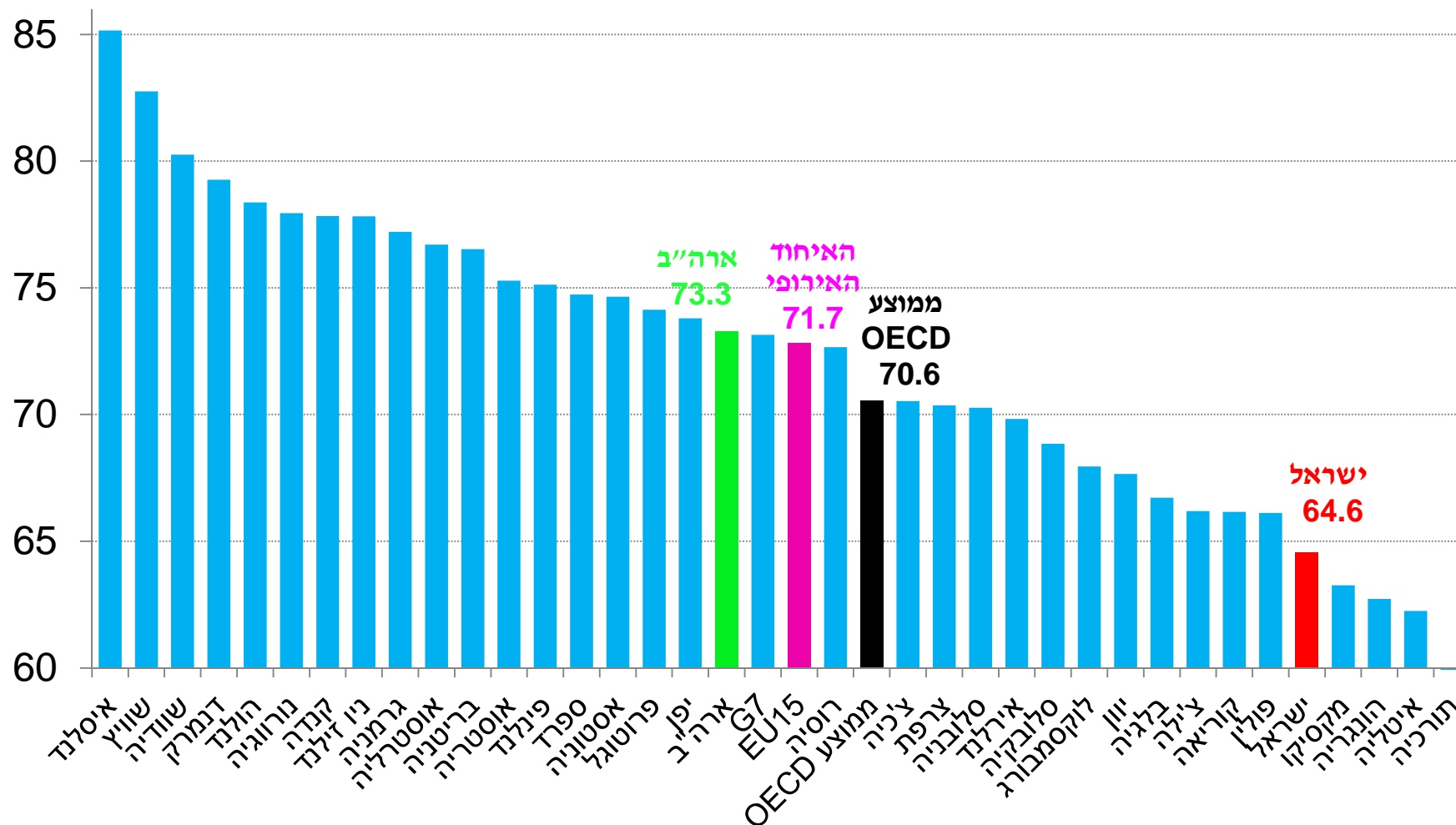
מדינת ישראל

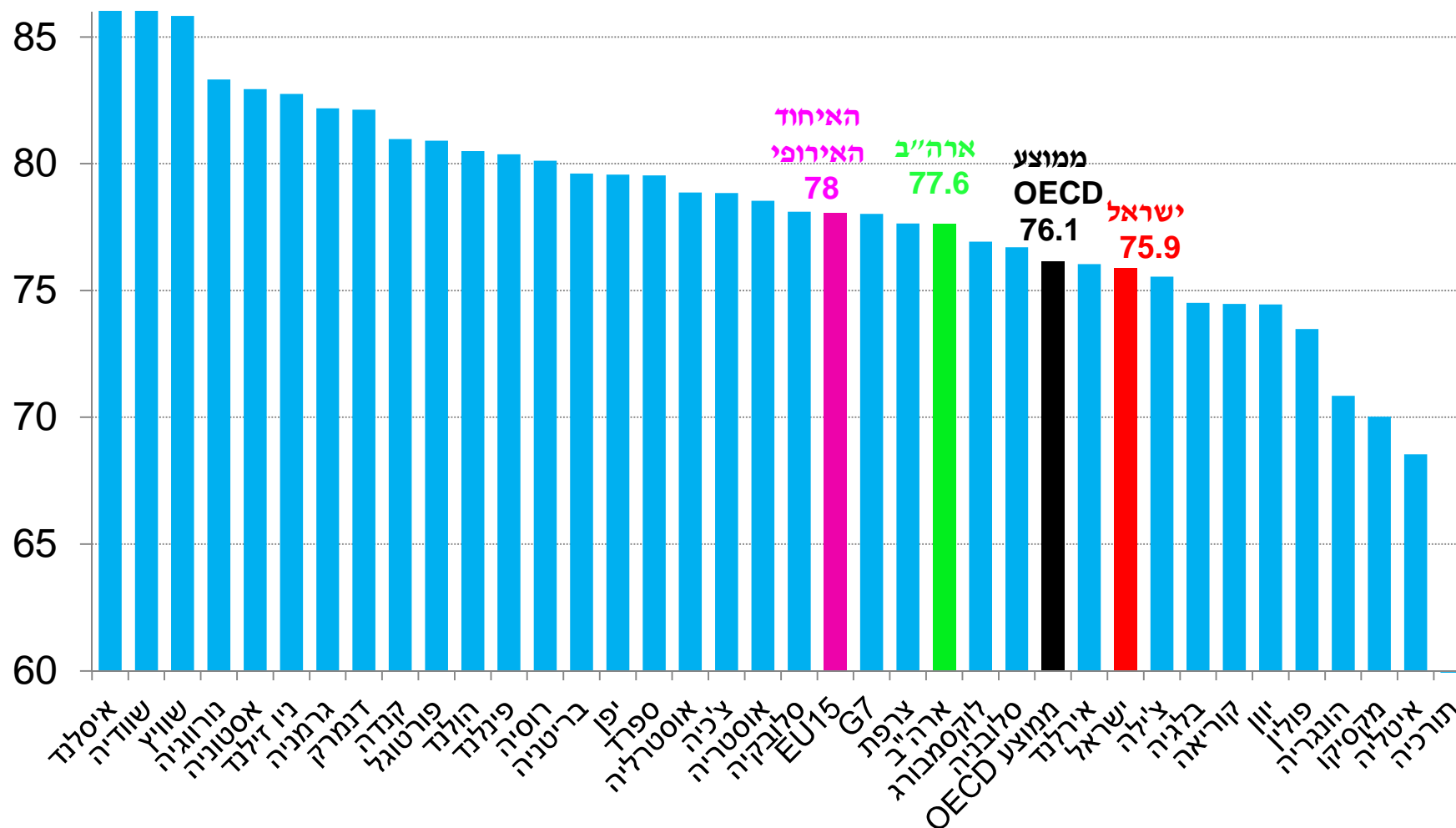
• ועדיין, שיעור ההשתתפות נמוך בהשוואה למדינות המפותחות

מקור: סקר כ"א של הלמ"ס. נתוני 2012 – נתוני שלושת הרבעונים הראשונים של השנה

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בישראל ובמדינות ה-OECD בשנת 2011 (גילאי 15-64)

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בישראל ובמדינות ה-OECD בשנת 2011 (גילאי 25-64)

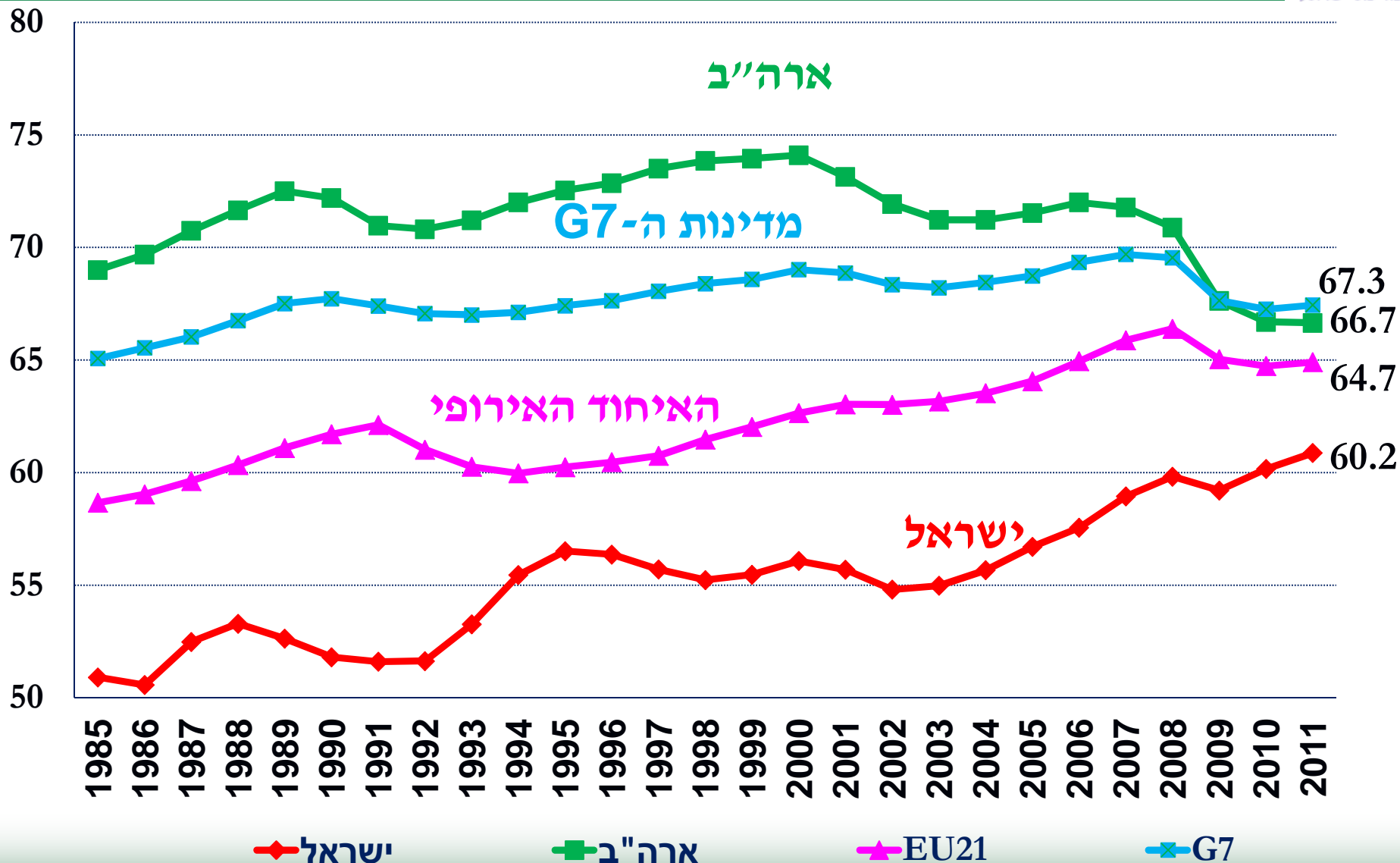

שיעורי התעסוקה לאורך שנים, גילאי 15-64

מדינת ישראל

איומים בתרחיש עסקים כרגיל

מדינת ישראל

- התופעה המרכזית - אוכ' בעלות שיעור תעסוקה נמוך
- פערי שכר
- מגמות דמוגרפיות
- תרחיש 'עסקים כרגיל'

התוואי הקיים של שוק העבודה אינו בר קיימא

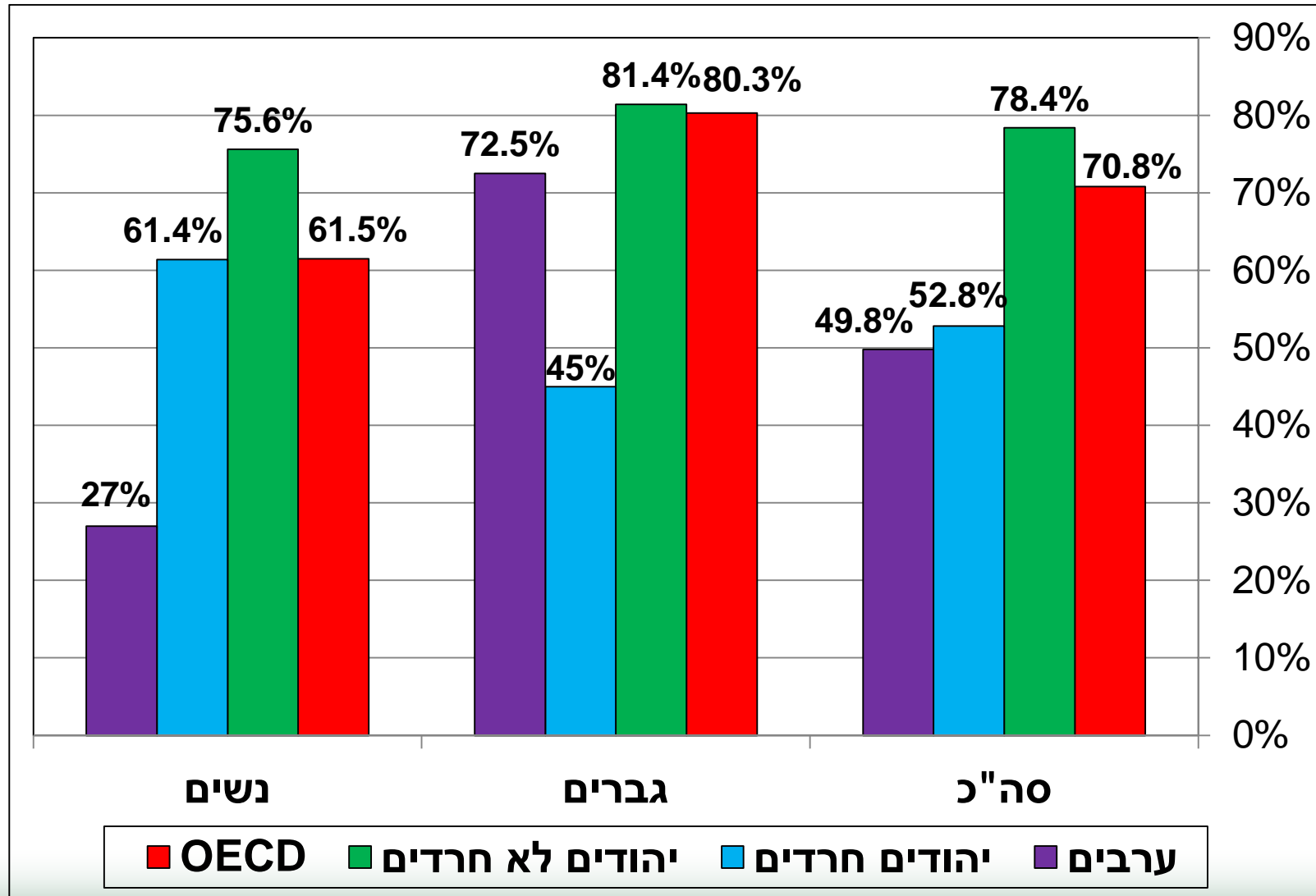

שיעור תעסוקה, גילאי 25-64, 2011

מדינת ישראל

השכר הממוצע למשרת שכיר באוכלוסיות נבחרות

מדינת ישראל

שנת 2011, ש"ח (%)

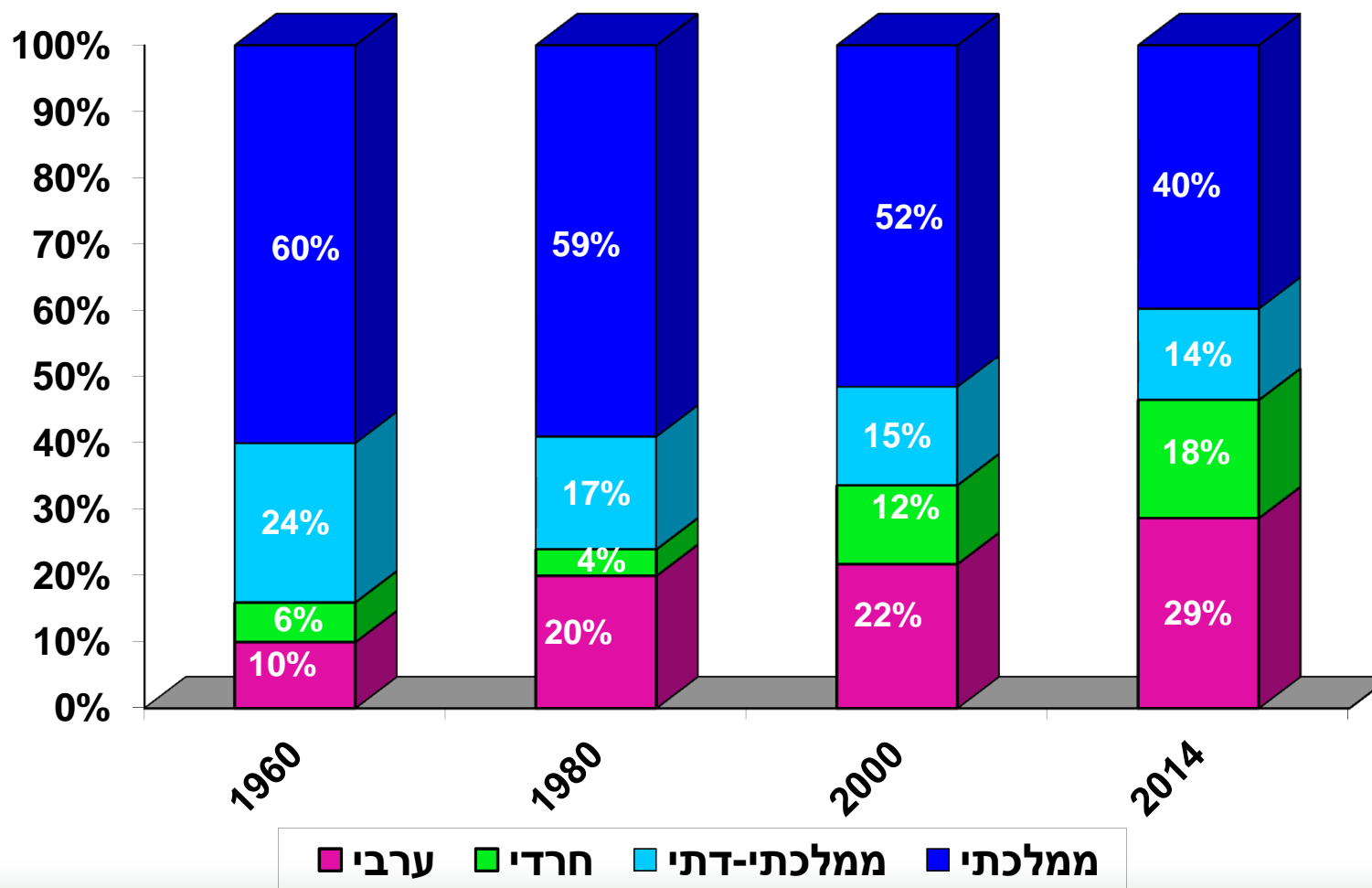
גברים	נשים	
(% השכר מסך השכר הממוצע של גברים)	(% השכר מסך השכר הממוצע של נשים)	
6,557 (66%)	4,704 (71%)	חרדים
5,894 (59%)	4,711 (72%)	ערבים
10,927 (110%)	6,776 (103%)	יהודים לא חרדים
9,950	6,584	שכר ממוצע

מקור: בנק ישראל, עיבוד נתוני סקר הכנסות. הנתונים כוללים משרות חלקיות.

שינוי הרכב אוכלוסיית התלמידים לאורך זמן - תמונה מקדימה לשוק העבודה העתידי

תלמידים בבתי הספר היסודיים ועל יסודיים, 1960-2014 - הרכב באחוזים

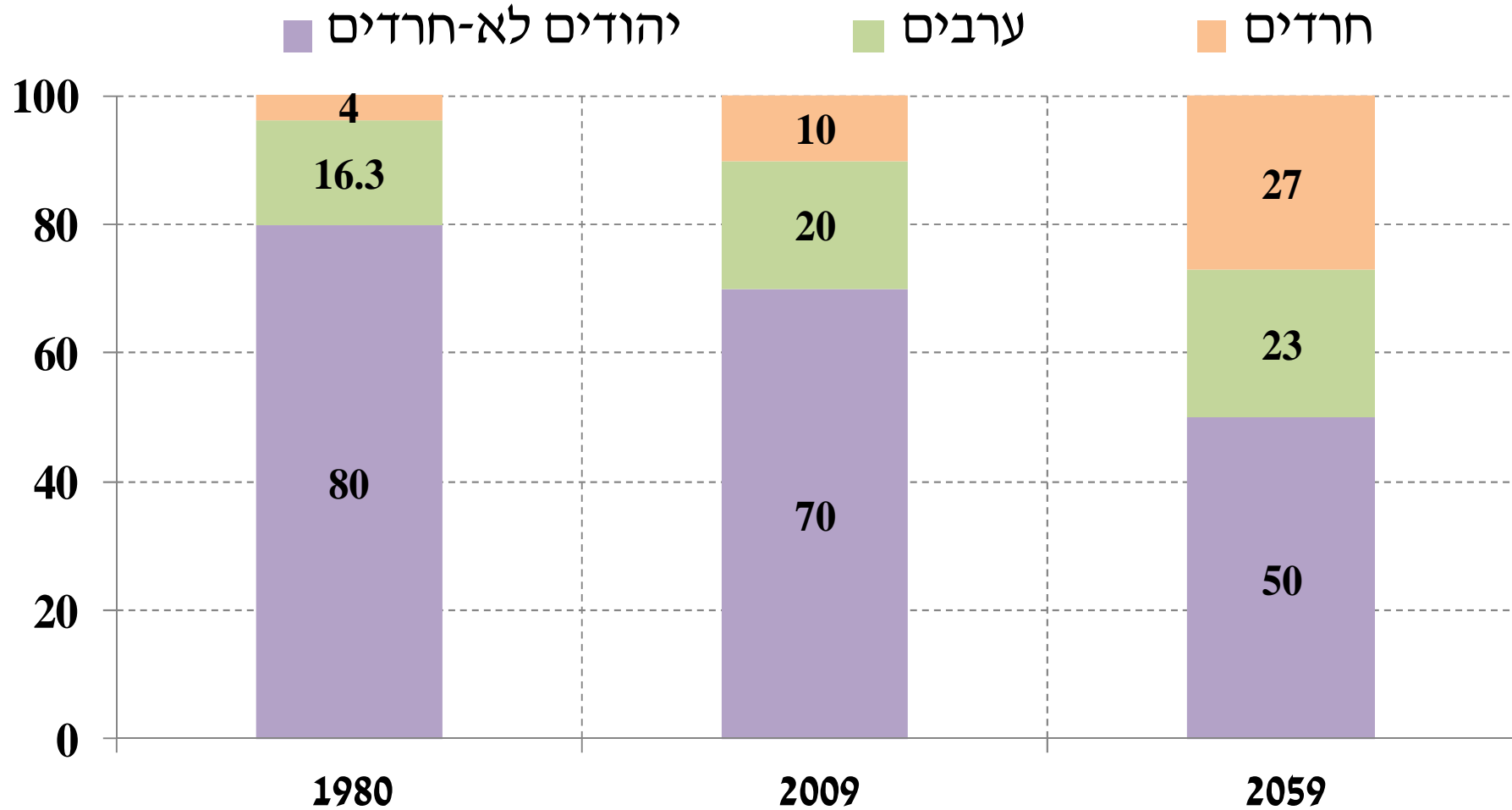

מגמות דמוגרפיות עתידיות

החלק היחסי של קבוצות אוכלוסייה

מדינת ישראל

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל

תרחיש 'עסקים כרגיל'

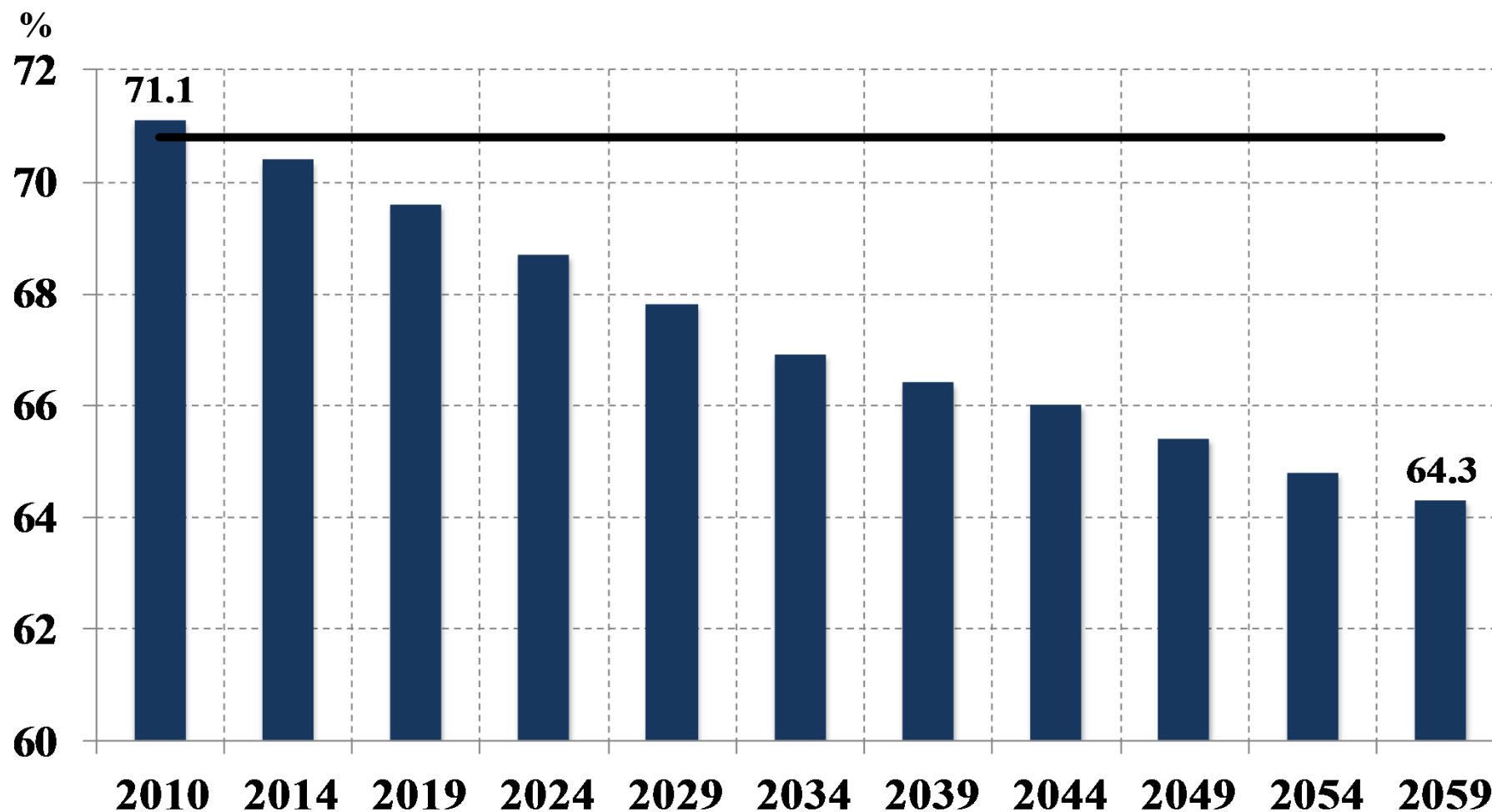

מדינת ישראל

- שיעור התעסוקה הכללי ירד ב-2 נקודות אחוז עד שנת 2020 וכ-6 נקודות אחוז עד 2050
- שינוי של נקודת אחוז בשיעור התעסוקה הכללי יביא לשינוי של כ-1.5 נקודות אחוז בבסיס התוצר
- שיעורי תעסוקה נמוכים:
  - מגדילים העוני ואי השוויון
  - משנים את הרכב התקציב – קצבאות במקום מנועי צמיחה
  - מחייבים העלאה בנטל המס

ההשפעה "הנקייה" של הדמוגרפיה על שיעור התעסוקה (גילאי 25-64)*

* נתוני סקר כח אדם הישן. תחת הנחה ששיעורי התעסוקה יישארו קבועים לכל קבוצת גיל, מגדר ומגזר.

מקור: תחזית הדמוגרפיה הבינונית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל.

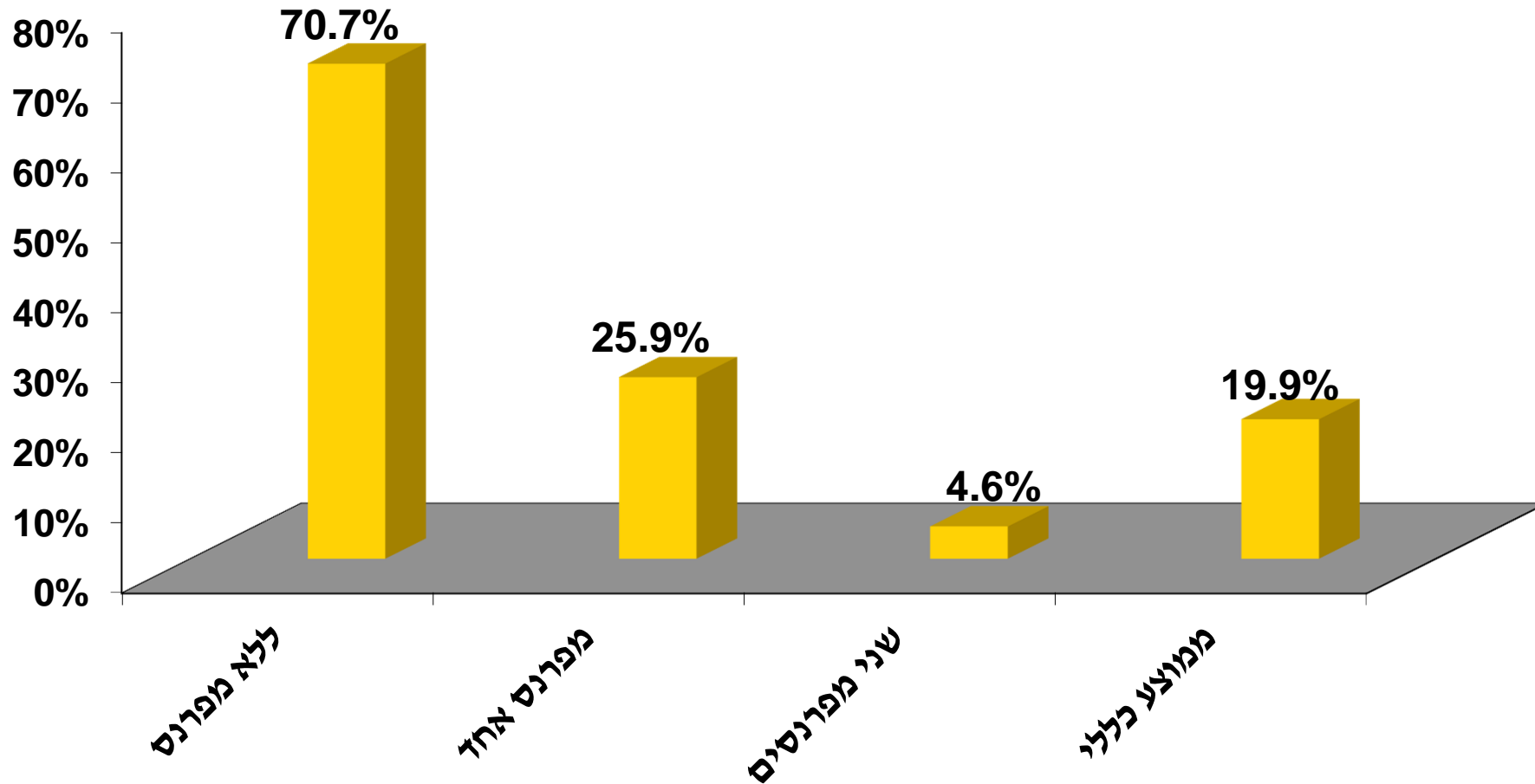

הקשר בין עוני לתעסוקה

תחולת העוני בשנת 2011 בקרב משקי בית עפ"י מספר המפרנסים במשק הבית

מדינת ישראל

מקור: המוסד לביטוח לאומי, דו"ח ממדי העוני והפערים החברתיים 2011
הגדרות: ראש משק הבית בגילאי העבודה, לאחר תשלומי העברה

שוק העבודה - מנוע הצמיחה העיקרי של המשק

• הגדלת שיעורי התעסוקה וגידול בפריון

- ישפרו משמעותית את רמת החיים של כלל תושבי המדינה
- יקטינו עוני ואי שוויון
- יקדמו הגעה ל-15 המדינות הראשונות מבחינת הכנסה לנפש

• עליה של נקודת אחוז בשיעור התעסוקה

תוספת של למעלה מ-10 מיליארד ש"ח לבסיס התוצר

שיעורי תעסוקה - יעדים

מדינת ישראל

2020	2011	גילאים
76.5%	72.1%	25-64

משמעות

■ תוספת של כ-30,000 עובדים מדי שנה מעבר לגידול הטבעי (תוספת שנתית של 0.5% לשיעור התעסוקה)

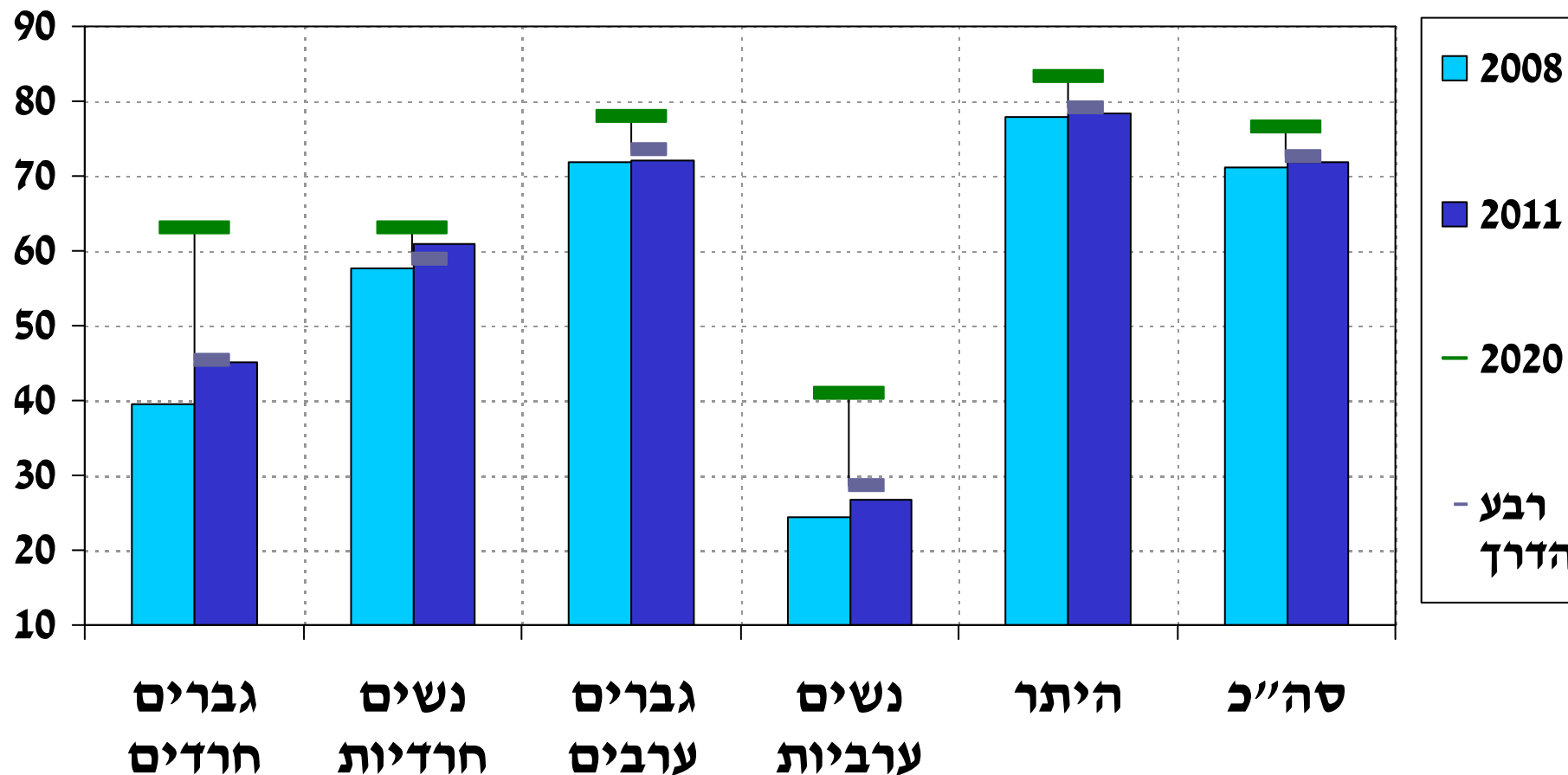
■ תוספת שנתית לצמיחת התוצר של 0.75% - אחד ממנועי הצמיחה העיקריים של המשק

בדרך אל היעד - שיעורי תעסוקה, גילאי 25-64

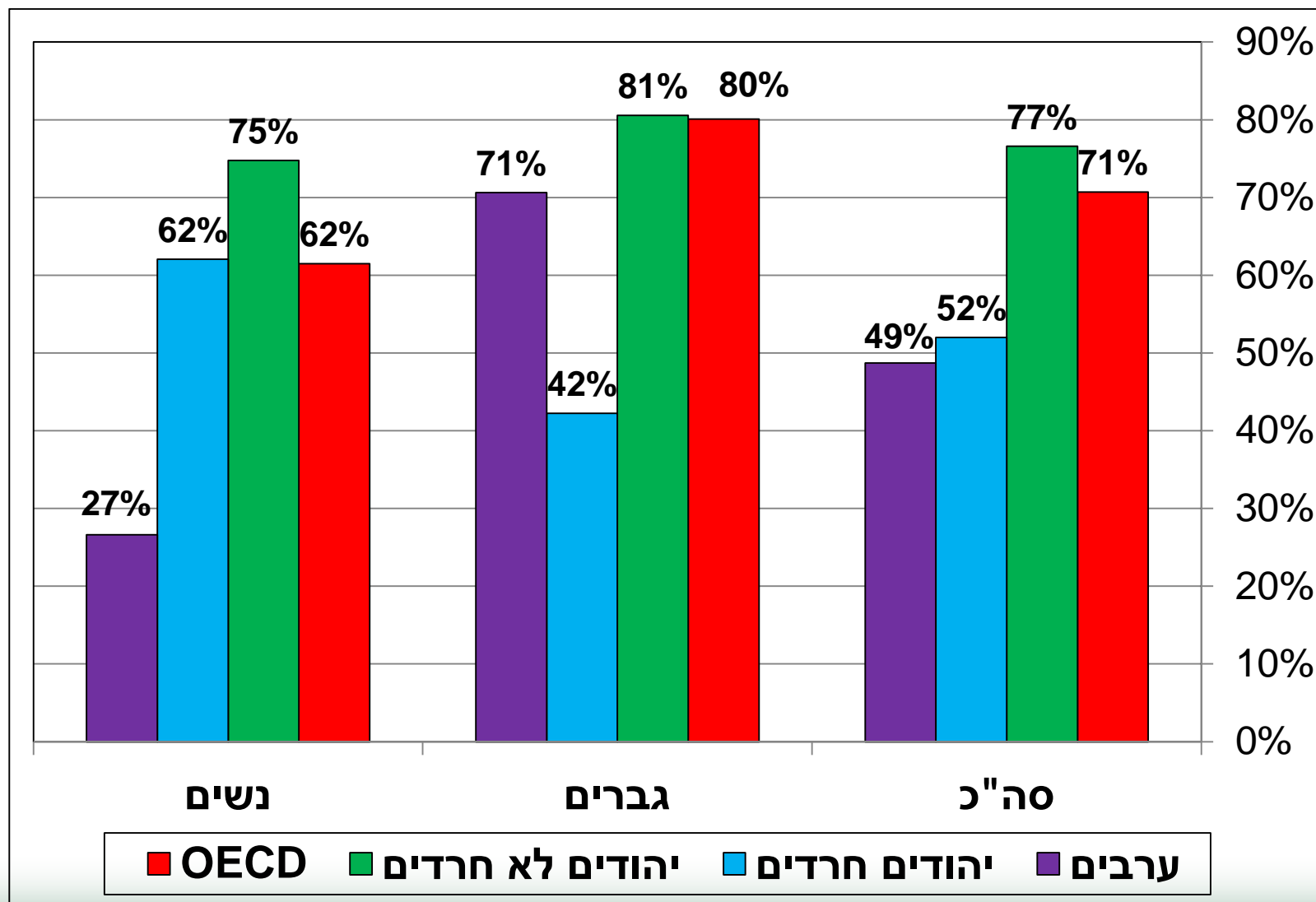

מדינת ישראל

מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל

שיעור תעסוקה, גילאי 25-64, 2010

השכר הממוצע למשרת שכיר באוכלוסיות נבחרות

מדינת ישראל

שנת 2011, ש"ח (%)

גברים	נשים	
(% השכר מסך השכר הממוצע של גברים)	(% השכר מסך השכר הממוצע של נשים)	
6,557 (66%)	4,704 (71%)	חרדים
5,894 (59%)	4,711 (72%)	ערבים
10,927 (110%)	6,776 (103%)	יהודים לא חרדים
9,950	6,584	שכר ממוצע

מקור: בנק ישראל, עיבוד נתוני סקר הכנסות. הנתונים כוללים משרות חלקיות.

מאפיינים תעסוקתיים - האוכלוסייה הערבית

- שיעורי תעסוקה נמוכים במיוחד של נשים ערביות
  - פערים ניכרים בהשוואה לקבוצות אחרות **i**
  - גידול לאורך זמן, אך בקצב גידול קטן משל נשים יהודיות **i**
  - שונות גדולה בין משכילים ללא משכילים **i**
- תעסוקה המרוכזת במגזר הציבורי ובמשרות חלקיות **i**
- פערי שכר
- תחולת עוני גבוהה **i**

תעסוקת האוכלוסייה הערבית - שלב ההשכלה הגבוהה

- הגדלת שיעור האקדמאים הערבים
- גיוון מקצועות והכוונה לתחומים בעלי ערך תעסוקתי גבוה
- התמודדות עם הפערים שנוצרים במהלך הלימודים במערכת החינוך

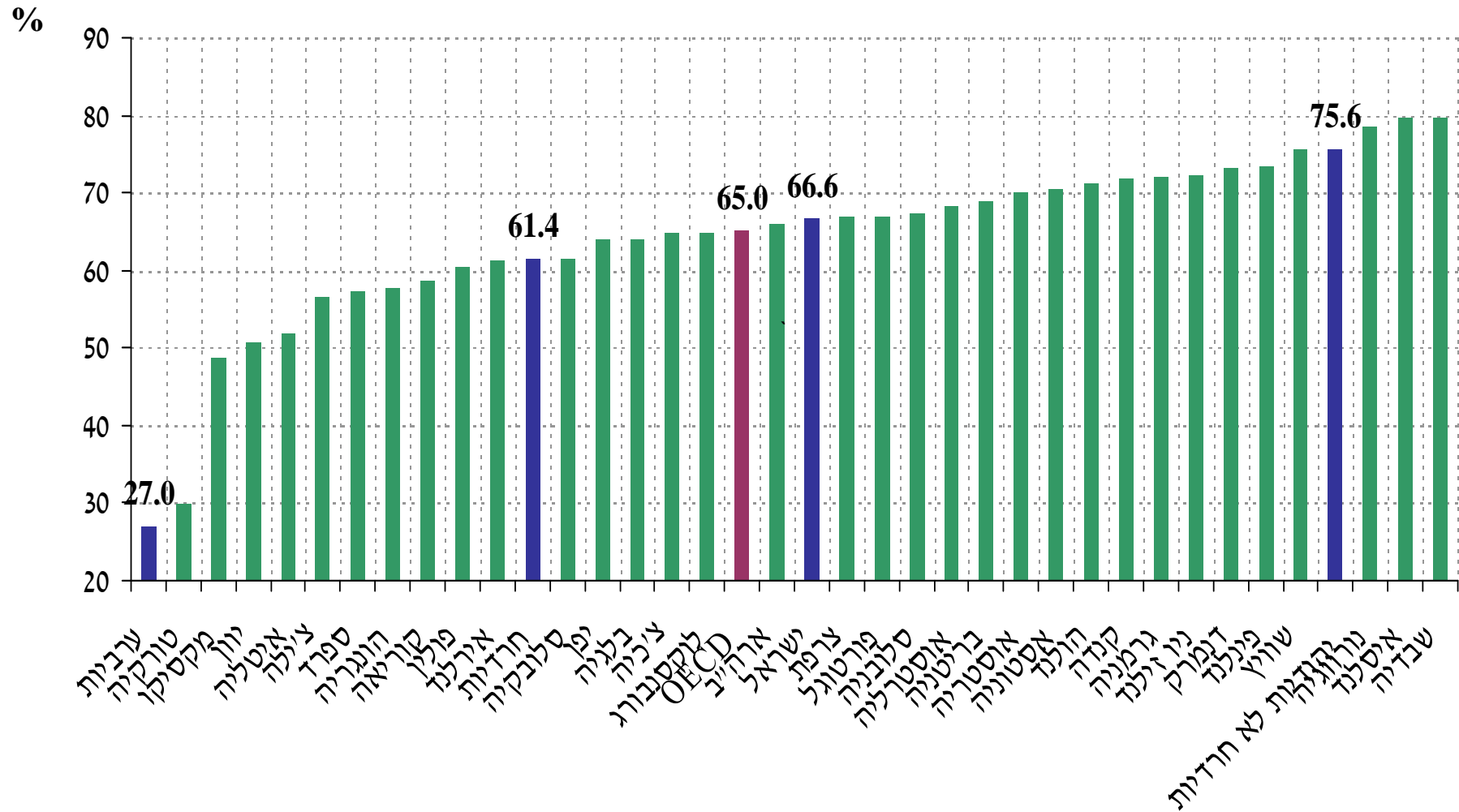
מדינת ישראל

סוף

שיעורי התעסוקה של נשים בגילאי 25-64 (2011)

מדינת ישראל

המקור: לישראל - בנק ישראל, נתונים בינלאומיים - OECD

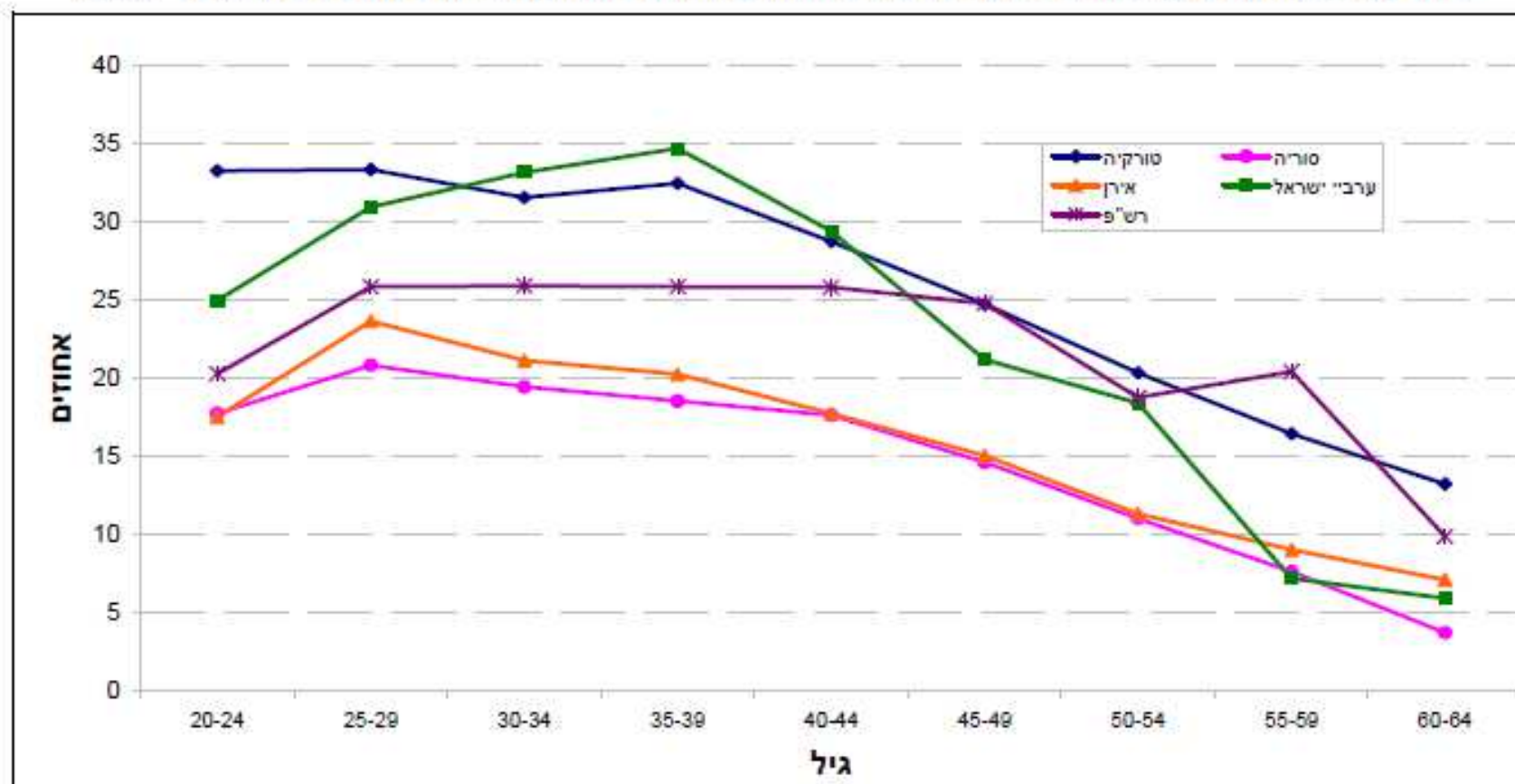

שיעור השתתפות לפי גיל, 2008

מדינת ישראל

ציור 33: שיעורי השתתפות של נשים בהשוואה למדינות מוסלמיות וערביות על פי הגיל – 2008

מקור: ערביי ישראל - עיבודים מסקר כוח האדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2008.
 אירן וסוריה - www.ilo.org; הנתונים של סוריה מעודכנים לשנת 2007.
 הרשות הפלשתינאית - <http://www.pcbs.gov.ps/>

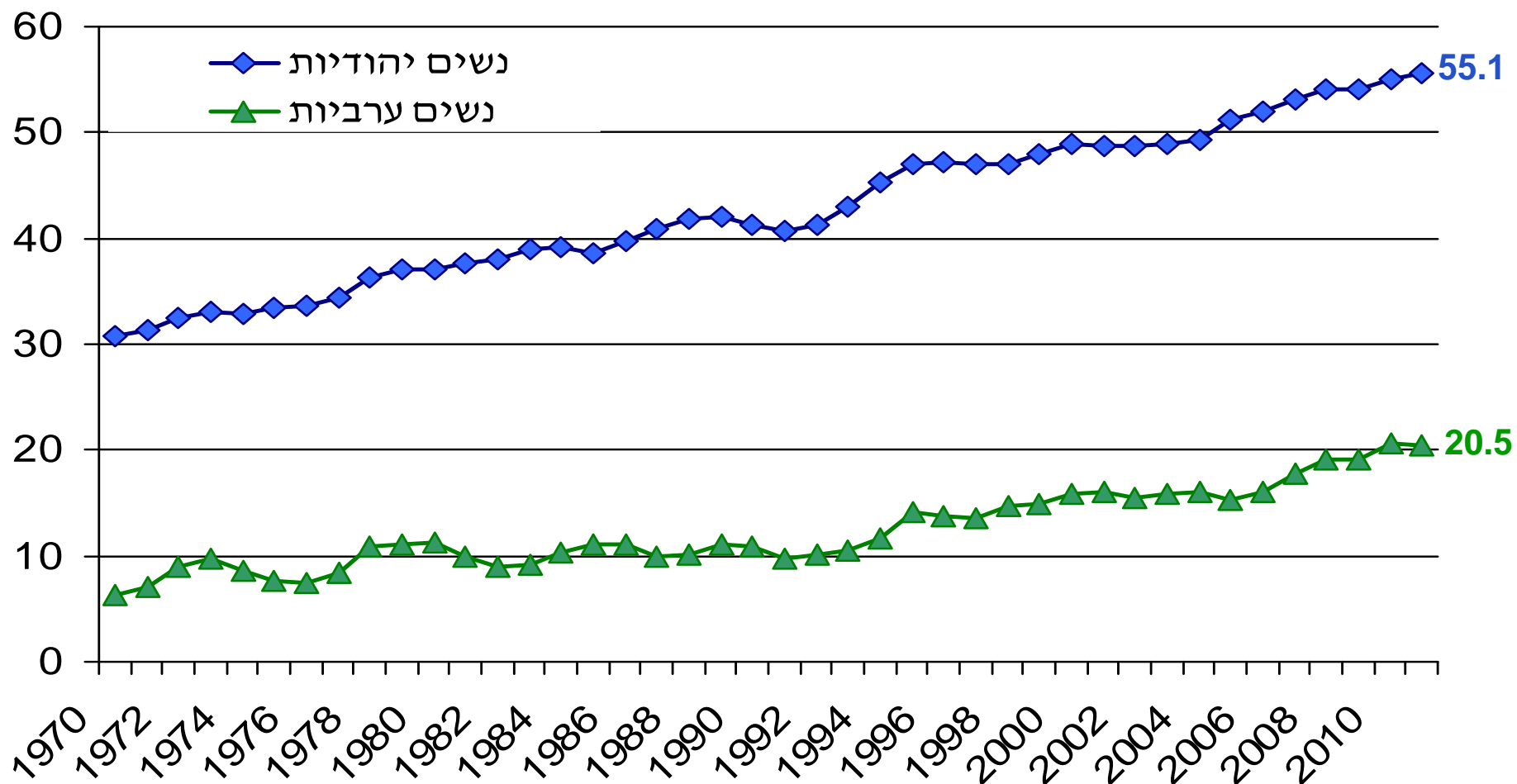
מקור: ערן ישיב וניצה קסיר, "נשים ערביות בשוק העבודה בישראל", 2012.

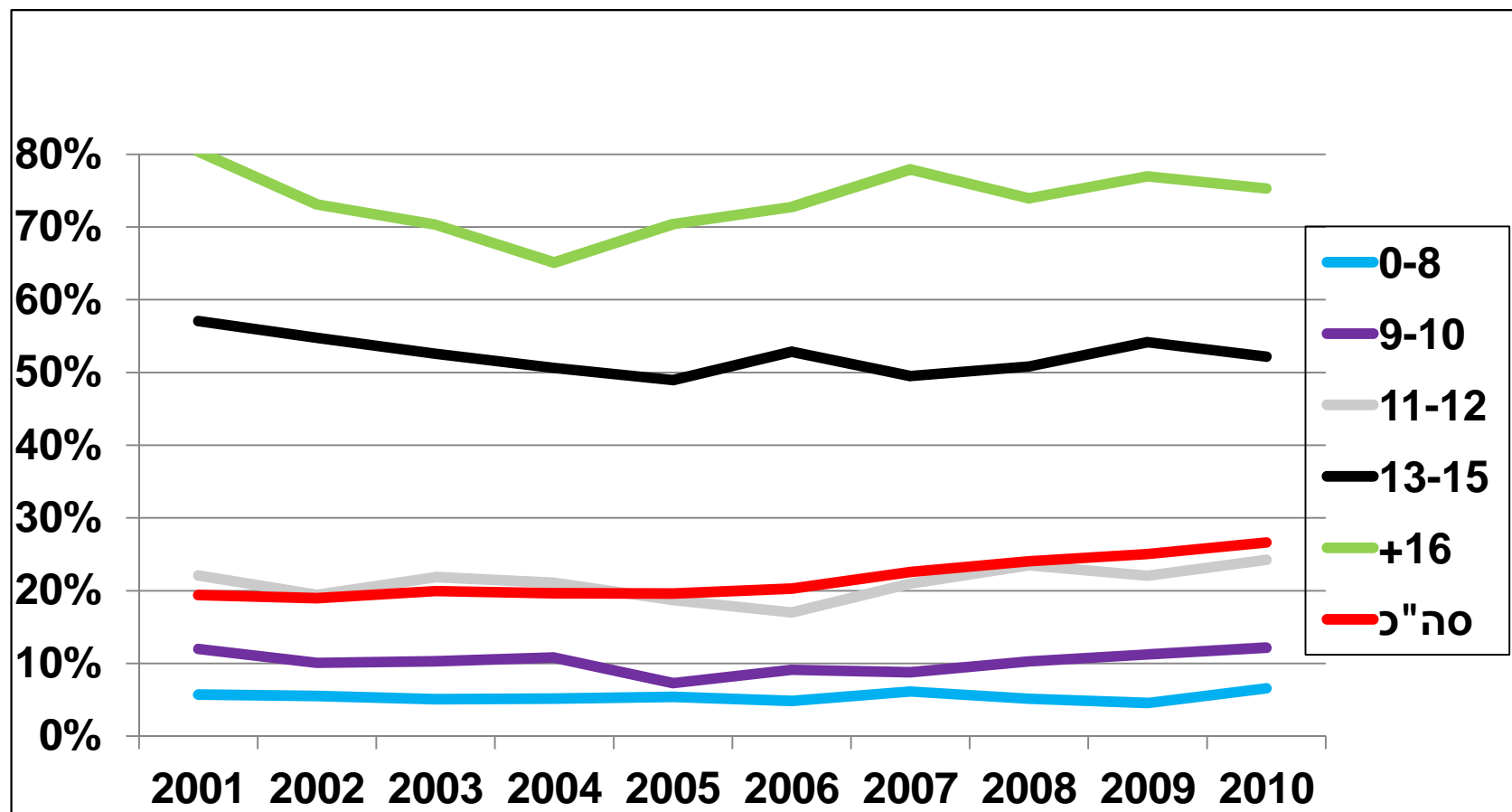
שיעור תעסוקה – נשים, גילאי 15 ומעלה 1970-2011

מדינת ישראל

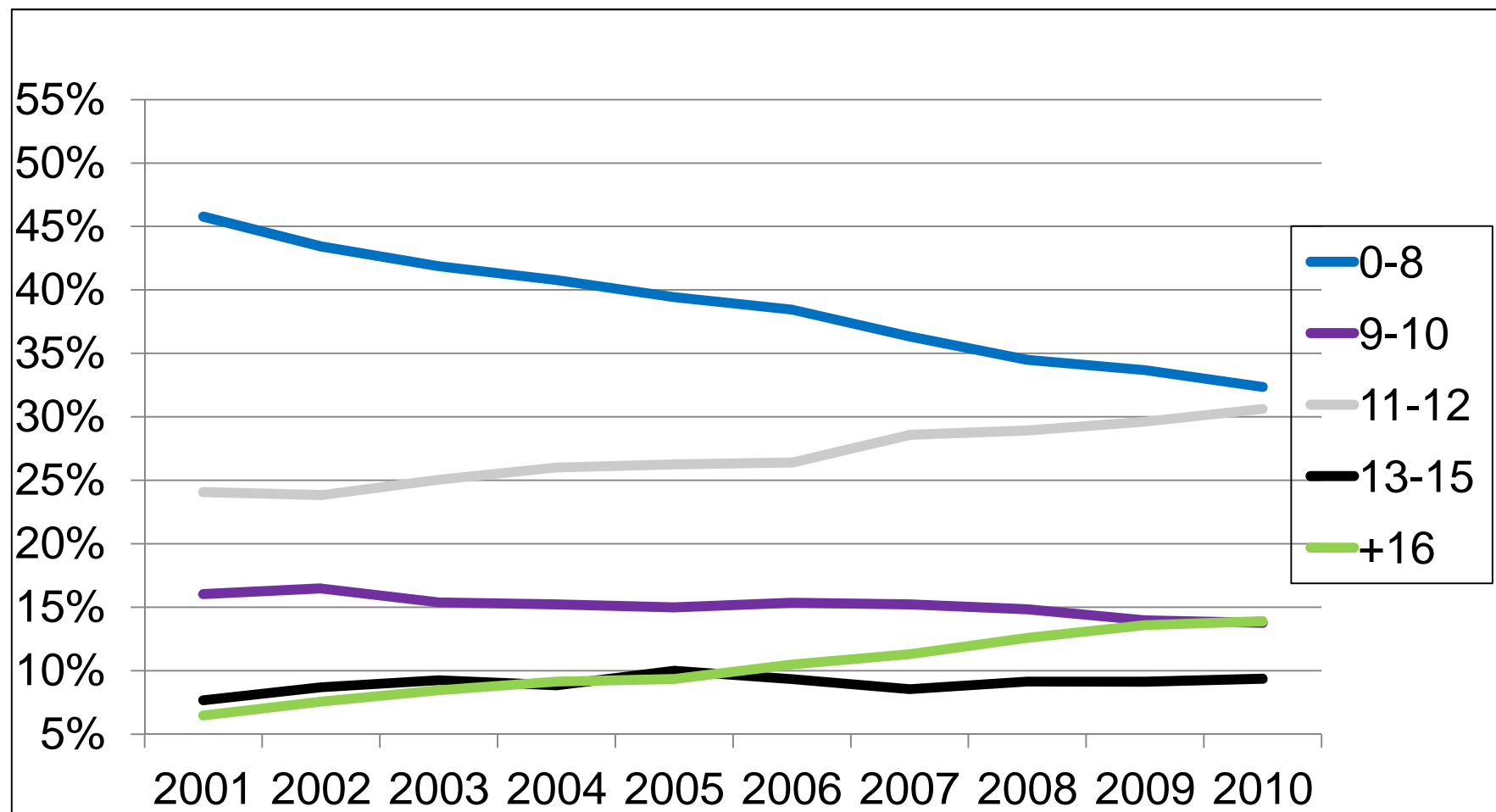

שיעורי תעסוקה לפי שנות לימוד לאורך שנים, גילאי 25-64, נשים ערביות

מקור: עיבודי בנק ישראל לסקרי כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

התפלגות האוכלוסייה לפי שנות לימוד לאורך שנים, גילאי 25-64, נשים ערביות

מקור: עיבודי בנק ישראל לסקרי כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

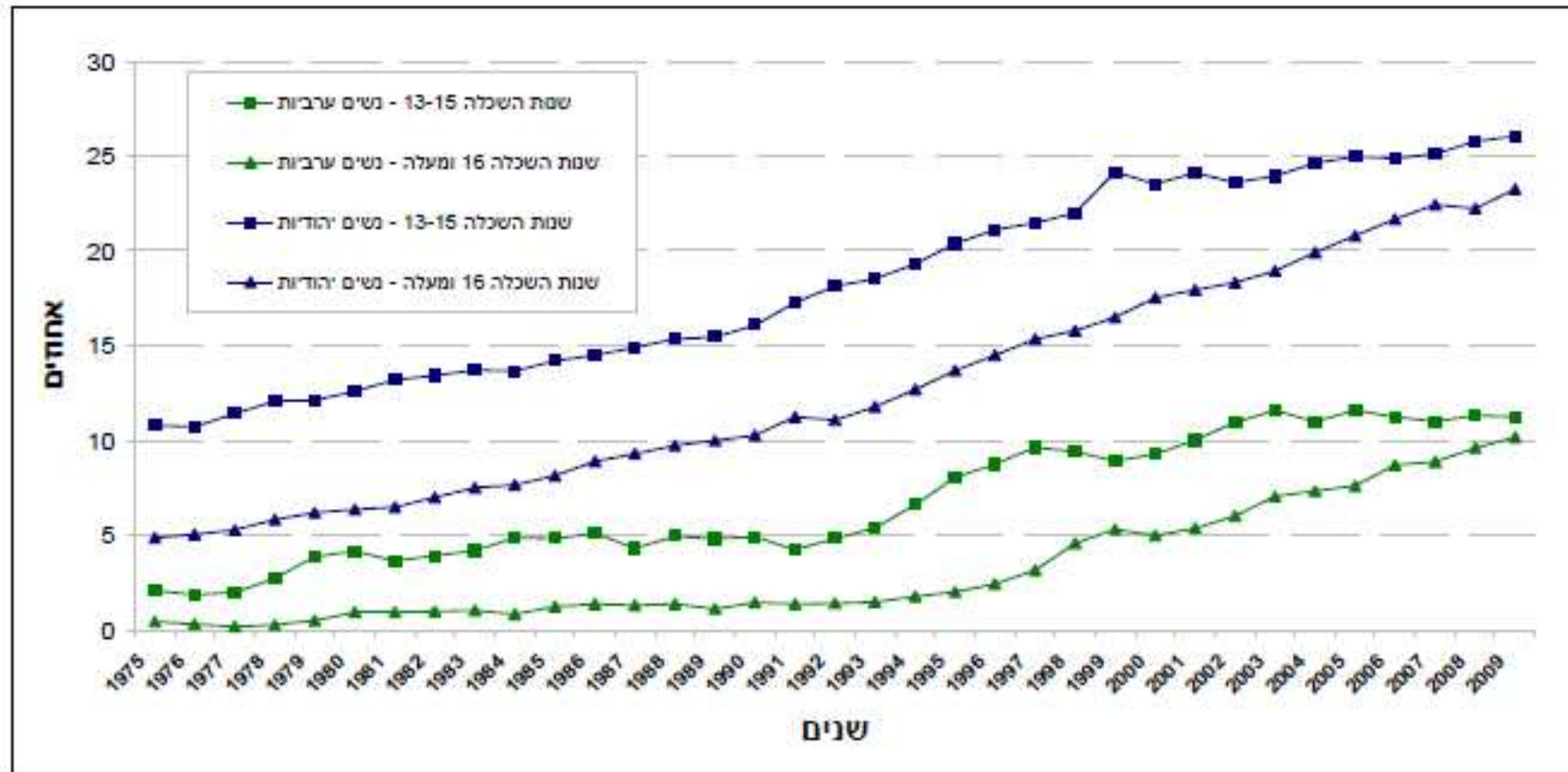

שיעור בעלי השכלה תיכונית לאורך השנים

מדינת ישראל

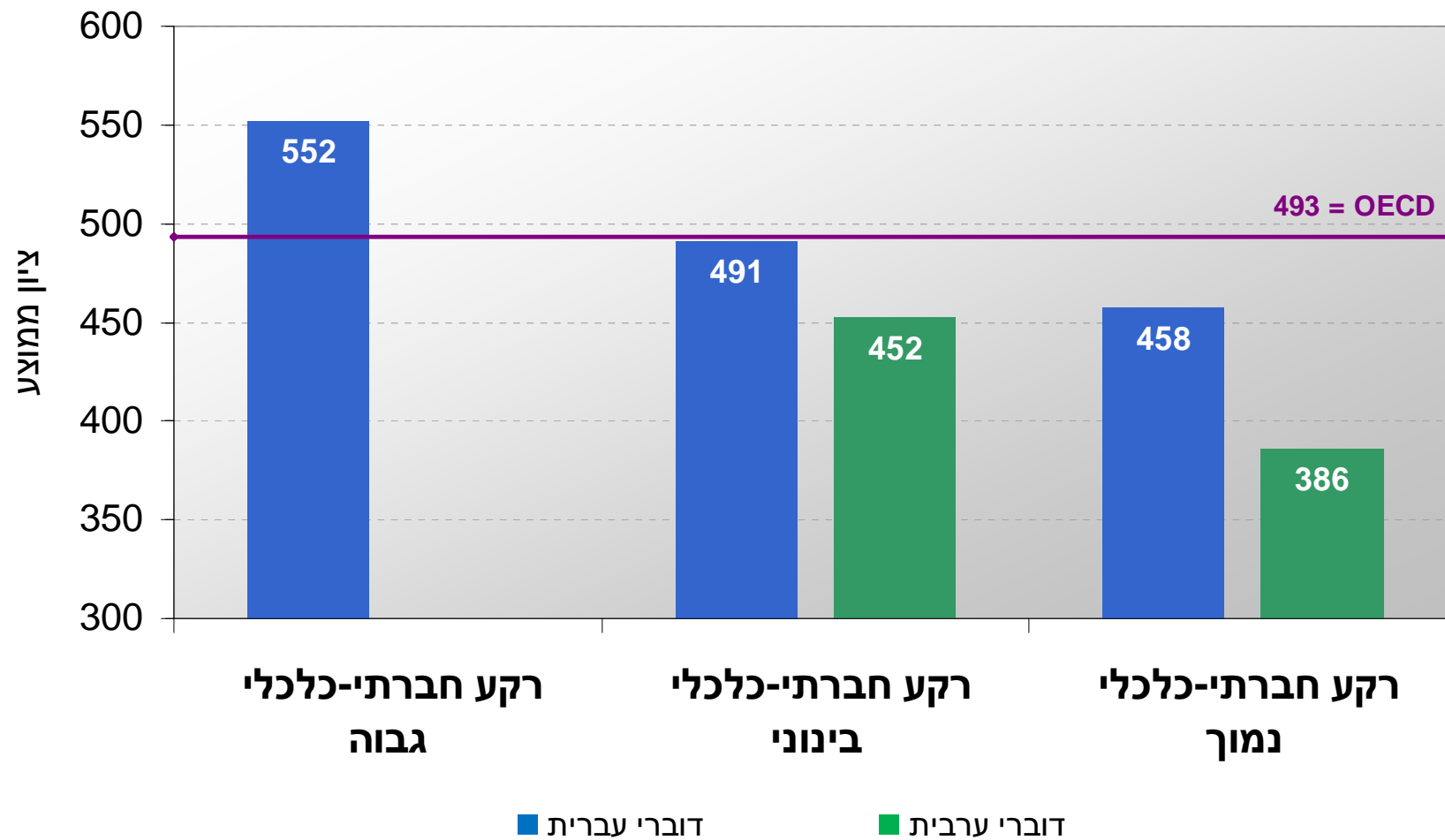
ציור 7א': שיעור בעלי השכלה על תיכונית לאורך השנים

מקור: עיבודים מסקרי כוח האדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מקור: ערן ישיב וניצה קסיר, "נשים ערביות בשוק העבודה בישראל", 2012.

הישגי באוריינות קריאה בפיזה 2009 לפי רקע כלכלי-חברתי ומגזר

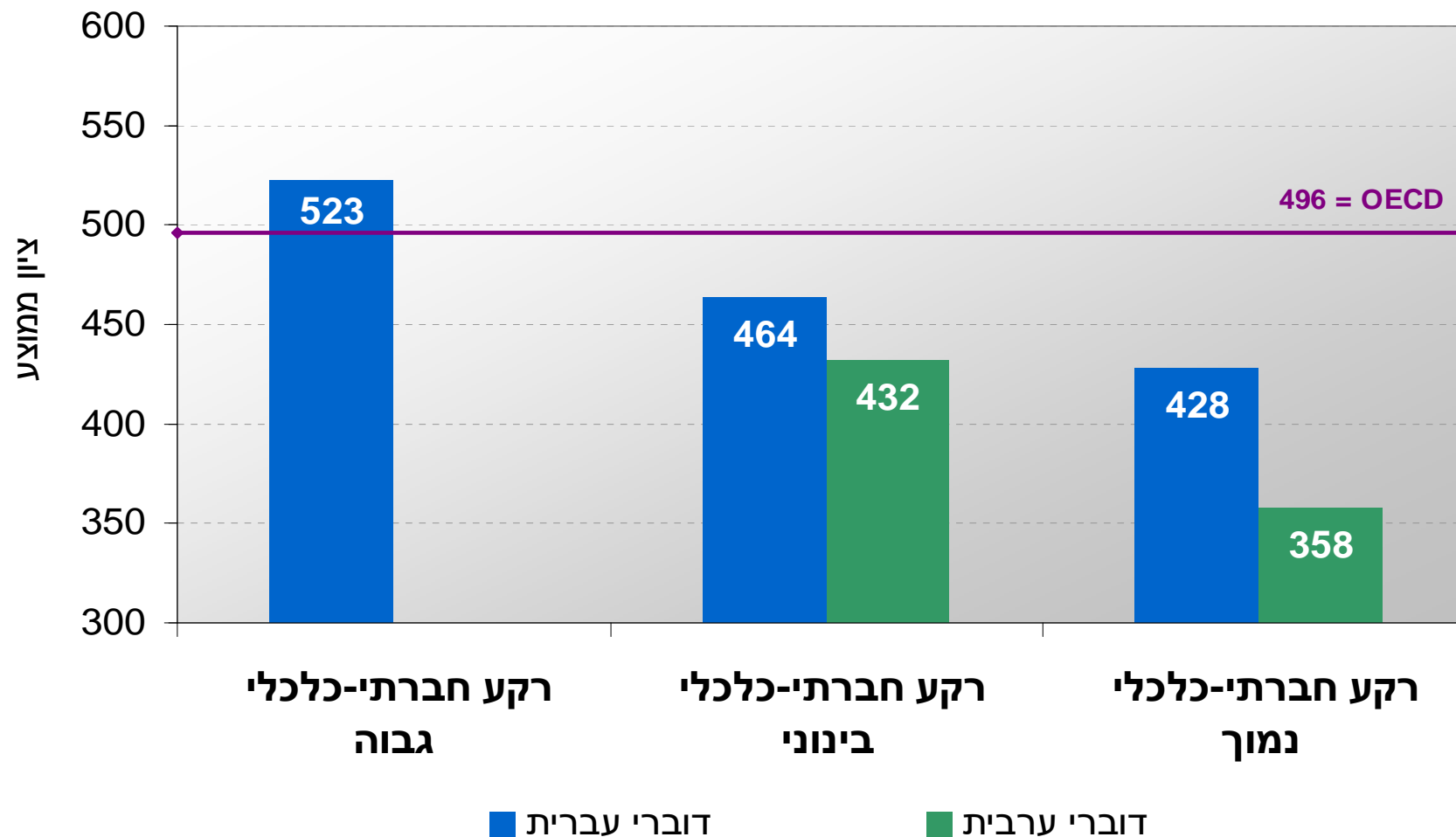

הישגי באוריינות מתמטיקה בפיזה 2009 לפי רקע כלכלי-חברתי ומגזר

מדינת ישראל

מקור: ראמ"ה

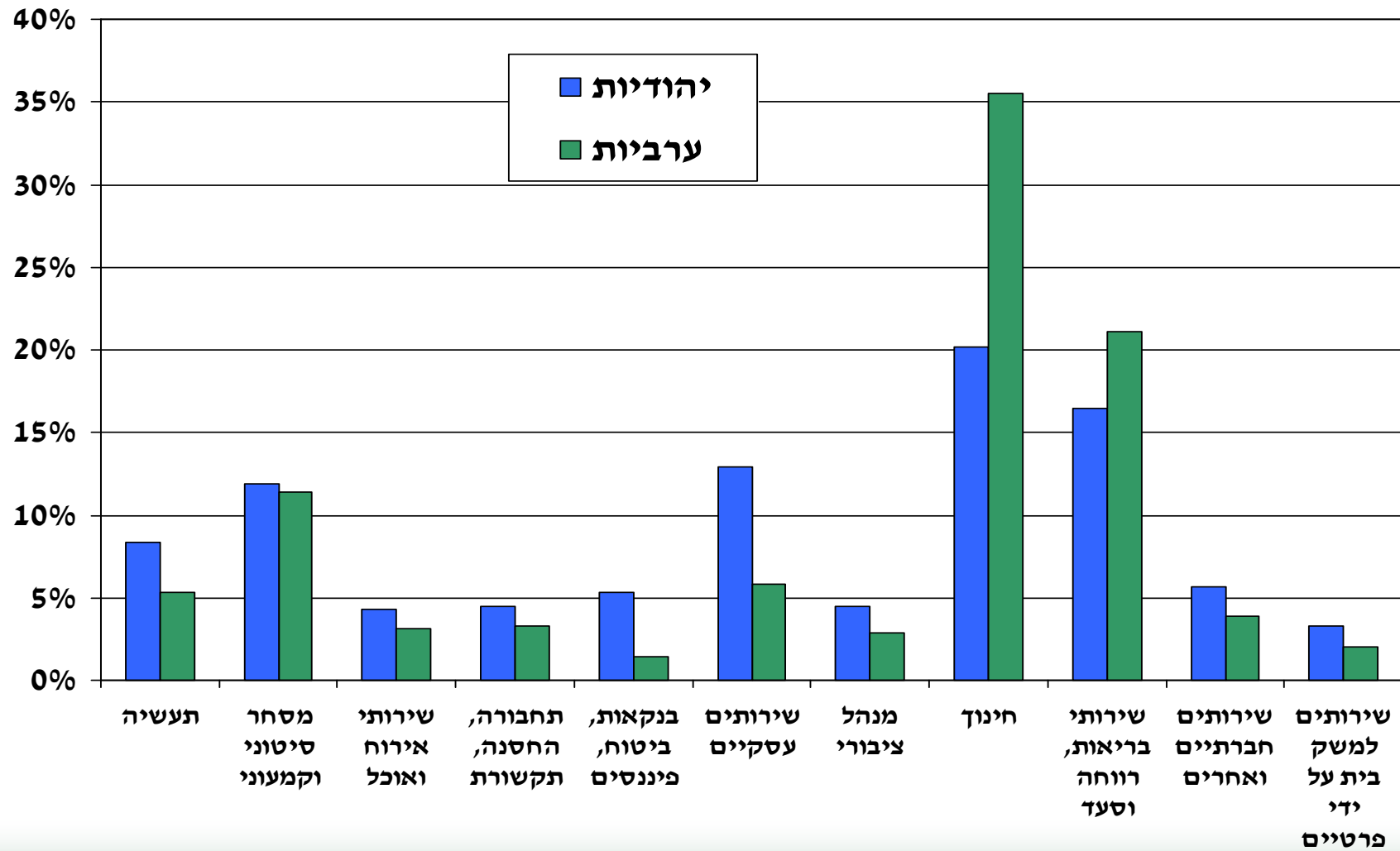

תעסוקת נשים ערביות ויהודיות לפי ענף,

2011

מדינת ישראל

מקור: עיבודי בנק ישראל לסקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

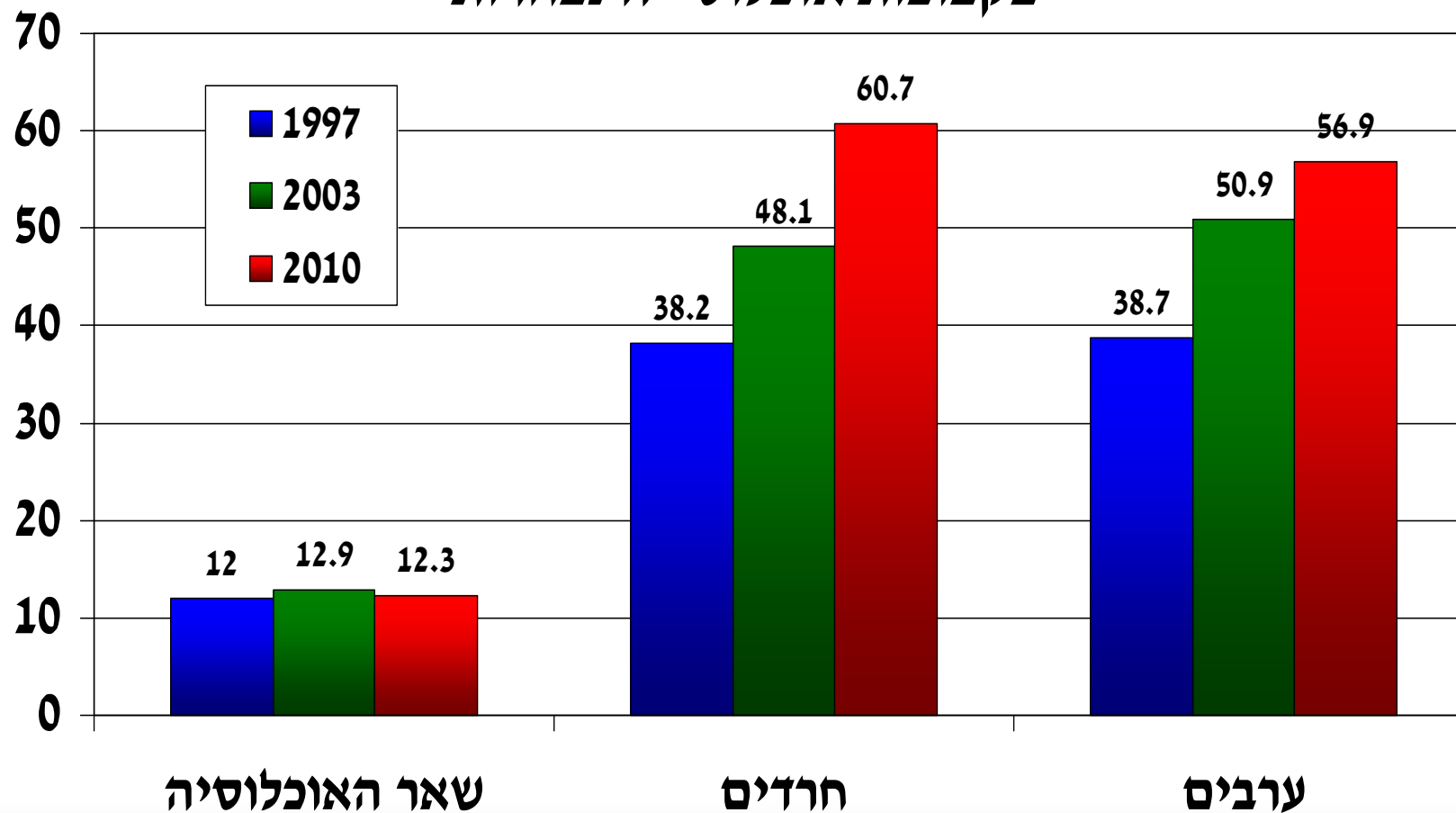

תחולת העוני היחסי (נפשות) לפי קבוצות אוכלוסייה

(1997, 2003, ו-2010)

בקבוצות אוכלוסייה נבחרות

מקור: סקרי ההכנסות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל

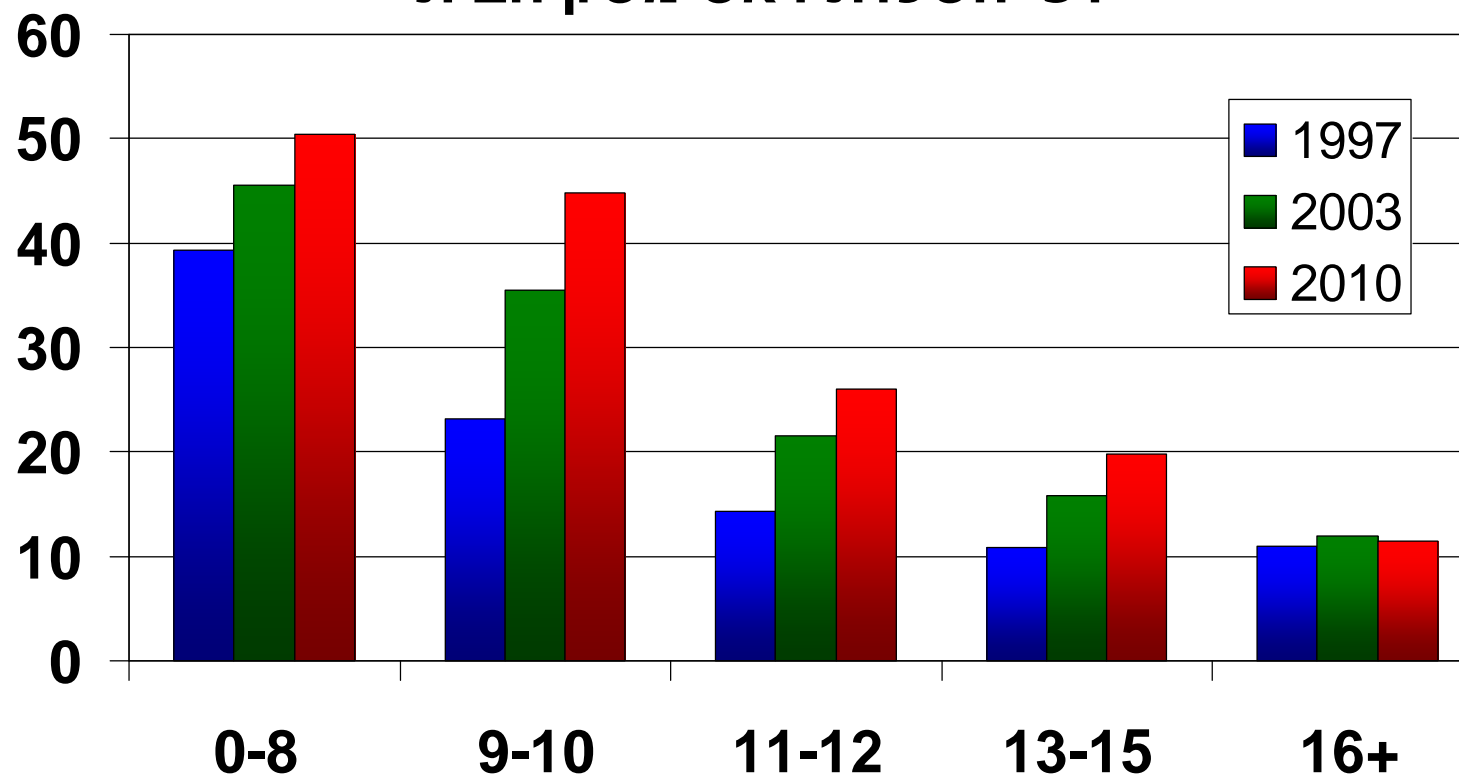
תחולת העוני היחסי (נפשות) לפי השכלת ראש משק הבית

(1997, 2003 ו-2010)

מדינת ישראל

לפי השכלת ראש משק הבית

מקור: סקרי ההכנסות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי בנק ישראל